

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o służbie medycyny pracy

Art. 1. W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 125, poz. 1317 oraz z 2006 r. Nr 141, poz. 1011) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. 1. W celu ochrony zdrowia pracujących przed wpływem niekorzystnych warunków związanych ze środowiskiem pracy i sposobem jej wykonywania, a także w celu dokonywania kontroli zdrowia pracujących oraz sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi tworzy się służbę medycyny pracy.

2. Systematyczna kontrola zdrowia pracujących, jako działania ograniczające ryzyko zawodowe, jest prowadzona w celu aktywnego oddziaływania na poprawę warunków pracy przez pracodawcę.”;

2) w art. 4 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) kontroli zdrowia pracujących – należy przez to rozumieć procedury i badania podejmowane celem dokonania

oceny zdrowia pracujących, wykrycia i zidentyfikowania stanów odbiegających od normy oraz ich związku przyczynowego z warunkami pracy; w ramach kontroli zdrowia osoby pracujące otrzymują poradę i zalecenia odnośnie do sposobów zapobiegania niekorzystnym zmianom w stanie zdrowia.”;

3) w art. 6:

a) w ust. 1 w pkt 1 lit. a i b otrzymują brzmienie:

„a) współdziałanie z pracodawcą w procesach rozpoznawania i oceny czynników występujących w środowisku pracy oraz sposobów wykonywania pracy, mogących mieć ujemny wpływ na zdrowie,

b) współdziałanie z pracodawcą w procesach rozpoznawania i oceny ryzyka zawodowego w środowisku pracy oraz informowanie pracodawców i pracujących o możliwości wystąpienia niekorzystnych skutków zdrowotnych będących jego następstwem,”

b) ust. 4-6 otrzymują brzmienie:

„4. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, zakres, w jakim służba medycyny pracy wykonuje zadania wobec osób wymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 6, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia ochrony zdrowia pracujących.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, zakres i tryb badań lekarskich osób

wymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 4 i 5 oraz sposób dokumentowania tych badań, uwzględniając konieczność przyjęcia obiektywnych i niezbędnych kryteriów oceny stanu zdrowia oraz biorąc pod uwagę konieczność ochrony danych osobowych osób poddanych badaniu.

6. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, zakres i tryb sprawowania przez służbę medycyny pracy profilaktycznej opieki zdrowotnej w stosunku do osób wymienionych w art. 5 ust. 3, objętych opieką na ich wniosek, uwzględniając zakres zadań służby medycyny pracy.”;

- 4) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. Minister Obrony Narodowej, minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister Sprawiedliwości oraz minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, każdy w zakresie swojego działania, określają, w drodze rozporządzeń, zadania służby medycyny pracy niewymienione w art. 6 ust. 1, a wynikające ze specyfiki ryzyka zawodowego osób zatrudnionych lub pozostających w stosunku służbowym w podległych lub nadzorowanych zakładach pracy i w innych jednostkach organizacyjnych, uwzględniając specyfikę środowiska pracy.”;

- 5) w art. 9 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, specjalizacje lekarskie niezbędne do

wykonywania orzecznictwa w zakresie chorób zawodowych, biorąc pod uwagę charakter i specyfikę chorób zawodowych.

4. Minister właściwy do spraw zdrowia może określić, w drodze rozporządzenia, zadania służby medycyny pracy, których wykonywanie przez osoby niebędące lekarzami wymaga posiadania dodatkowych kwalifikacji, rodzaj i tryb uzyskiwania tych kwalifikacji oraz wzory stosowanych dokumentów, mając na względzie konieczność zapewnienia właściwego poziomu świadczeń oraz biorąc pod uwagę konieczność ochrony danych osobowych osób poddanych badaniu.”;

6) art. 10 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 10. 1. Podjęcie oraz zakończenie działalności przez podstawową jednostkę służby medycyny pracy, pielęgniarkę lub psychologa, w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi, wymaga zgłoszenia, w formie pisemnej, we właściwym ze względu na miejsce jej wykonywania wojewódzkim ośrodku medycyny pracy.
2. Zgłoszenia dokonuje podstawowa jednostka służby medycyny pracy, pielęgniarka albo psycholog, o których mowa w art. 2 ust. 3.
3. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, w zależności od podmiotu podejmującego lub kończącego działalność w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej zawiera odpowiednio:
 - 1) nazwę podstawowej jednostki służby medycyny pracy albo imię i nazwisko;

- 2) adres miejsca wykonywania praktyki, o której mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. c i ust. 3 pkt 1, albo adres prowadzonej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 2 ust. 3 pkt 2;
- 3) podmiot, który utworzył zakład opieki zdrowotnej, i adres tego zakładu, jeżeli zgłoszenia dokonuje podstawowa jednostka służby medycyny pracy będąca zakładem opieki zdrowotnej lub jednostką organizacyjną zakładu opieki zdrowotnej wydzieloną w celu realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi;
- 4) numer prawa wykonywania zawodu;
- 5) termin podjęcia i zakończenia działalności;
- 6) informacje o dodatkowych kwalifikacjach do przeprowadzania badań profilaktycznych lub wykonywania zadań służby medycyny pracy.

4. Zgłoszenia należy dokonać w ciągu 30 dni od dnia podjęcia lub zakończenia działalności.”;

7) w art. 11:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Obowiązek prowadzenia dokumentacji badań i orzeczeń psychologicznych obejmuje również psychologa, o którym mowa w art. 2 ust. 3 pkt 2.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dane zawarte w dokumentacji medycznej oraz dane zawarte w dokumentacji, o której mowa w ust. 2a,

są objęte tajemnicą zawodową i służbową. Dane te mogą być udostępniane wyłącznie podmiotom określonym w art. 19 oraz podmiotom uprawnionym do udostępniania im dokumentacji medycznej na podstawie odrębnych przepisów i na zasadach określonych w tych przepisach.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej oraz Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentacji medycznej, o której mowa w ust. 1 i 2, oraz sposób jej prowadzenia i przechowywania, a także wzory stosowanych dokumentów, mając na względzie właściwe udokumentowanie przeprowadzanych badań oraz zapewnienie ochrony danych osobowych.”,

d) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Psychologów, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentacji badań i orzeczeń psychologicznych, o których mowa w ust. 2a, wzory stosowanych dokumentów oraz szczegółowy sposób jej prowadzenia, przechowywania i udostępniania, mając na względzie właściwe udokumentowanie przeprowadzanych badań oraz zapewnienie ochrony danych osobowych.”;

8) w art. 12:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Badania wstępne, okresowe i kontrolne pracowników oraz inne świadczenia zdrowotne są wykonywane na podstawie pisemnej umowy zawartej przez podmiot obowiązany do ich zapewnienia, o którym mowa w art. 5 ust. 2, zwany dalej „zleceniodawcą”, z podstawową jednostką służby medycyny pracy, zwaną dalej „zleceniobiorcą.”,

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Zleceniobiorca informuje właściwą inspekcję o niewywiązywaniu się przez zleceniodawcę z zobowiązań, o których mowa w ust. 2 pkt 5.”;

9) w art. 17:

a) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) współdziałanie w programowaniu i realizacji zadań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia;”,

b) pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) udzielanie świadczeń zdrowotnych, w ilościach niezbędnych do prowadzenia specjalizacji z medycyny pracy i innych specjalizacji lekarskich, których program obejmuje odbycie staży kierunkowych w zakresie medycyny pracy – na zasadach określonych w art. 12;”,

c) pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) prowadzenie okresowych badań lekarskich realizowanych w trybie art. 229 § 5 Kodeksu pracy, w przypadku gdy podmiot, który zatrudniał pracownika, uległ likwidacji;”,

d) po pkt 13 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 14 w brzmieniu:

„14) przeprowadzanie badań i wydawanie orzeczeń lekarskich określonych w odrębnych przepisach;”;

10) po art. 17 dodaje się art. 17a w brzmieniu:

„Art. 17a. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, limit badań przeprowadzanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy, udzielanych w ramach świadczeń zdrowotnych, o których mowa w art. 17 pkt 9, biorąc pod uwagę niezbędność ich przeprowadzania dla potrzeb szkolenia specjalizacyjnego lekarzy przez wojewódzkie ośrodki medycyny pracy.”;

11) w art. 18:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostały stwierdzone nieprawidłowości, kierownik wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy kieruje do podstawowej jednostki służby medycyny pracy lub osób, o których mowa w art. 2 ust. 3, wystąpienie pokontrolne, w którym wskazuje przyczyny nieprawidłowości oraz przedstawia wnioski dotyczące ich usunięcia, a także określa termin powiadomienia o wykonaniu zaleceń zawartych we wnioskach lub o przyczynach ich niewypełnienia.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W razie stwierdzenia istotnych uchybień dotyczących trybu, zakresu i jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych lub sprawowania opieki

zdrowotnej, kierownik wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy kieruje jednocześnie wniosek do:

- 1) zleceniodawcy o zastosowanie wobec zleceniobiorcy skutków przewidzianych w umowie;
- 2) odpowiedniego organu właściwej okręgowej izby:
 - a) o wszczęcie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, o którym mowa w art. 38 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 41, poz. 178, z późn. zm.¹⁾), albo
 - b) o wszczęcie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, o którym mowa w art. 41 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o izbach lekarskich (Dz. U. Nr 30, poz. 158, z późn. zm.²⁾), lub o powołanie komisji w celu oceny przygotowania zawodowego, o której mowa w art. 11 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry;
- 3) Regionalnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 20 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. Nr 73, poz. 763 i Nr 154, poz. 1798).”;

12) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. Osoba wyznaczona przez kierownika wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy, uprawniona do wykonywania kontroli, ma prawo żądać od:

- 1) kontrolowanego podmiotu – niezbędnych informacji i udostępnienia dokumentacji, z tym że dokumentacja medyczna może być udostępniona tylko osobom wykonującym odpowiedni zawód medyczny;
- 2) zlecniodawcy zadań służby medycyny pracy – dostępu do stanowisk pracy w celu zweryfikowania ich oceny dokonanej przez osobę będącą podstawową jednostką służby medycyny pracy, osobę zatrudnioną w podstawowej jednostce tej służby lub osobę wykonującą zadania tej służby w formach, o których mowa w art. 2 ust. 3.”;

13) w art. 20a w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) uczestniczą w orzekaniu dla celów przewidzianych w Kodeksie pracy w przypadkach zakwestionowania treści orzeczenia lekarskiego wydanego przez lekarza zatrudnionego w wojewódzkim ośrodku medycyny pracy;”;

14) w art. 21:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 3;

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Profilaktyczna opieka zdrowotna sprawowana w odniesieniu do osób świadczących pracę w czasie odbywania kary pozbawienia wolności

w zakładach karnych, przebywania w aresztach śledczych lub wykonujących pracę w ramach kary ograniczenia wolności, jeżeli obowiązek objęcia profilaktyką nie spoczywa na pracodawcy, jest finansowana z budżetu państwa z części, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości.”;

15) w art. 27 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ministrowie, o których mowa w ust. 1, a w stosunku do jednostek tworzonych i utrzymywanych przez „Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna” – minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, każdy w zakresie swojego działania, określają, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób, tryb tworzenia i organizacji służb wykonujących zadania odpowiednie do zadań służby medycyny pracy,
 - 2) kwalifikacje zawodowe pracowników realizujących te zadania,
 - 3) szczegółowy sposób i tryb kontroli tych służb
- biorąc pod uwagę zadania służby medycyny pracy.”.

Art. 2. Osoby, które podjęły działalność w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi przed dniem wejścia w życie ustawy, nie dokonują zgłoszenia, o którym mowa w art. 10 ustawy wymienionej w art. 1 niniejszej ustawy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 6 ust. 4-6, art. 8, art. 9 ust. 3 i 4, art. 11 ust. 4 oraz art. 27 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1 zachowują moc do czasu wejścia w życie nowych

przepisów wykonawczych, nie dłużej niż przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 14, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 24, poz. 110 i Nr 91, poz. 410, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 oraz z 2002 r. Nr 62, poz. 559, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1990 r. Nr 20, poz. 120, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 152, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2001 r. Nr 126, poz. 1383, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2004 r. Nr 92, poz. 885.